

redikant te
pers gelegd
de Jood-
de 17de
kruipende,
optreden in
te, waaraan
ontleent,
oor de pit-
dr. Gunning
Jodendom,
et Christen-

in zijn histo-
rien. Inten-
historisch
en, plaat-
30 blz, een
la, een wan-
st verklaren
bbinistische

we over het
lijft hoofd-

noegen, dat
elt voor de
e vooral in
de schuilt,
bij hoopen
en Heide-
het uitne-
nemmerkt, is
Rooschen
atellig voor

ien, dat Dr.
or de groote
naatschappij
kant, en van
in met zijn
ch door be-
tegen dezen

Dr. Gunning
koertst, die
de bijl aan

nog in zake-
lianen inne-
loos in be-
Christelijke
k deze zich
e geteekend
ereformeer-
Luthersche,
eenstemmig

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

schil een scheur in uw huislijk leven trek-
ken, of u omtrent het kerkelijk leven on-
verschillig maken. Twee gelooven op één
kussen, is, tenzij het oppervlaktige perso-
nen gold, nooit goed gegaan.

En wat het beroep in de Schrift be-
treft, zij opgemerkt:

1°, dat er sprake is in den brief aan de
kerk van Corinthe van personen die gehuwd
waren, toen ze nog als Heidenen leefden
en sinds tot Christus bekeerd waren ge-
worden. Iets wat hier dus niet toepas-
selijk is;

2°, dat als er sprake is van Grieksche
mannen, dit niet beduidt dat ze nog Heide-
nen waren, maar van Grieksche afkomst, en
sinds of tot het Jodendom als prozelieten
of tot het Christendom door den Doop
waren overgegaan.

Achterstaande advertentie over Comrie
zal, naar we hopen, zeer de aandacht trek-
ken van alle minnaren van dezen uitne-
menden godgeleerde.

Er is nu metterdaad kans, dat we eens
een goede degelijke studie over dezen mis-
kennde strijder ontvangen zullen.

Maar laat dan ook een iegelijk, die iets
van hem weet, of van hem heeft, dat niet
van algemeene bekendheid is, nu niet stil-
zitten, maar op deze advertentie schrijven.

KUYPER.

Uit de Pers.

Met raakkennis en snijndend kritiseert de
Sceabryche Courant de onloochenbare be-
voorrecht die ons *Indisch Gouvernement* nog
altos in den Islam in Indië gunt.

Zij zegt er van:

Het schoorvallig verbieden van den adas des
inlanders heeft bij mannen van gezag en rijpe onder-
vinding meermalen strenge afkeuring uitgelokt, maar
zou nog te verdelgen zijn, indien het zich zuiver be-
paalde tot den jawaanschen volksadel, die in wezen
niet enkel zeer bekeerd, te noemen, is, maar voor den
christen overheerscher geen enkel nadeelig punt op
levert en geleidelijk samenwerken zeer wel verdraagt.

Tusschen den jawaanschen adel heeft zich de islam
ingewerkt, die hoe nauwekeurig bekend in streven en
richting de vijandschap tegen elken anders denkenden
en de pogingen om het hoogste gezag in handen te
krijgen niet opgeeft.

Niettemin wordt de mohammedaan in lijnrecht
strijd met de grondwet gesteund, en onafhankelijk bevoor-
recht in hen die zich te bedevaart begeven, om daarna
met privilegieën te worden overladen.

Dankbaar voor al de weldaden stelt hij er de diepste
verachting tegenover en toont onbevindelijk zijn linnige
vijandschap tegenover het gezag.

Daarom van onze zijde onmacht en vrees, de twee
grootste factoren waardoor het indisch element het
hoofd zoo brutaal in de hoogte drijft steken.

Gaan we eens na op welke wijze de Regering de
bedevaarten naar Mekka in de hand werkt.

In de eerste plaats belanden ambtenaren zich met het
overmaken der reisregelden van den aanstaanden
Mekka-geer naar Batavia aan de hoofdgerechten der
maatschappijen wier stoomers hen zullen over-
varen.

De pelgrim — wellicht later de beul van onschul-
dige Europeanen — moet vooral zijn passagereel
naar de kweeschol van het fanatisme niet verliezen
of verdoelbden, de Regering waakt, en hij moet vooral
hiet terugkomen, als nog groter vijand van orde en
rust niet denkbeelden van opstand en onoverwip-
van gezag, daarom mag hij niet gaan, voordat de kosten
van zijn terugtocht ook betaald zijn.

Voor zijn vertrek krijgt hij den vaderlijken raad zich
te laten revaccineren, 't zou jammer zijn als hij door
besmettelijke ziekten werd aangetast, hij zou misvormd
kunnen worden of wellicht in 't geheel niet terug
komen.

Nadat de vrome lieden alzoovoor geldelijk verlies
gegristward en zoo mogelijk tegen ziekten beveiligd
zijn, gaat de zorg der Regering verder. Er moet aan
boord der stoomschepen ruim en gezond logies zijn
bij goede en goddeloope voeding.

Stellen we daartegenover een hat logies van onre-
dappere troepen en hun voeding aan boord der schepen,
die hen brengen naar de plaatsen van onheil, waar zij
hun leven veel luttel hebben om het gezag hoog te
houden en bloedige opstanden te dempen, dikwijls
veroorzaakt door mohammedaanisch fanatisme en geleid
door bovengenoemde troestelicheden, dan kunnen we
ons van commentaar onthouden.

De goede zorgen voor laatgenoemden gaan nog
verder, ze vinden in den vreemde onze consuls met
wiel aanstelling beoogd wordt hen te vrijwaren tegen
alzetterij en bedrog.

Onbegrijpelijk is 't dat, niettegenstaande talloose stem-
men zich tegen al dat zorgarme der Regering dield
hoorden, deze het hiet stelsel van bescherming en dien
ten gevolge kweeking van vijanden tegen eigen gezag,
blijft volhouden.

Vrijden van eigen gezag, herhalen we, niemand
toch zal ons met grond kunnen weersleggen dat de
hadjes de radraaiers, strekers en door fanatisme op-
winden van hen nog vreeszame deel der bevolking
zijn en de aanhoudende vermeerdering door velen als
pernicken is aangemerkt.

Het bijzonder bevoorrecht van de een of andere
secte is in flagranten strijd met de Grondwet en het
indisch Regeerings-reglement, dit lijdt geen tegenspraak.

Op eclarante wijze wordt nu de kroon op het troetel-
werk gezet, door aan de van Mekka terugkeerende
ambtenaren als van penhalooze en leden der priesterdaden
te geven en den overigen privilegieën toe te kennen,
als vrijstelling van verplichte diensten, enz.

Doch hierbij laat ze het niet. Ze dringt er
ook op aan, dat de Regering tegenover de
Christelijke religie een geheel andere houding
aanneeme.

Het wil ons toeschijnen dat het anders en beter zou
zijn wanneer we, zonder speciale bevoorrechtiging, door
welwillendheid en het toekennen van mindere ambten
aan geloofsgenooten, Christenen, de toetreding tot het
Christendom vergemakkelijken en aansporend wisten
te maken. Een langzaam aangroeiende partij die, hoe
wel ons niet gelied toegedaan, want we zijn en blijven
de heerschers, toch niet zoo vijandig tegenover ons
zou staan en zeker niet door buitenlandse invloeden
tegen ons opgeruid zou worden, komt ons vrij wat
wenschelijker voor.

Het steeds verhoogde fanatisme in de laatste tien-
tallen jaren en de telstelselgige uitbreiding daaraan
gegeven, dank zij onze eigen slimmige wijze waarmee
we de kerk helpen bevorderen, kan nog geleerd wor-
den. Het is nog niet te laat om op te houden met
het toekennen van verdere privilegieën aan adspiraant —
en reeds lang gehilligden.

Toegestaan zijn een Arabische kleederdracht en vrij-
stellingen daar tegenover, welke men voor den inland-
schen christen desverlede privilegieën en het recht
Europese kleeders te dragen, daarmede wordt de
vanse verte geen onrecht gepleegd, men geeft aan
beide zijden evenveel.

Dat uit die vergunning conflicten zouden ontstaan
spreken we heel tegen, niet op losse gronden, doch
op de ondervinding van zooveel goede opmerkers in
het binnenland.

De geschiedenis leert dat eerst na langdurige voor-
bereiding, na telstelselgige, dikwijls telkens weder
verloofende, opwindende, het nog vreeszame, grootste
deel der bevolking genedigd is tot openlijk verzet. De
voorzorging van belangrijke voorrechten moet daar
mede gepaard gaan en dat telkens op de bedrieglijkste
wijze en steeds op nieuw herhaald.

Hoe zou dit veranderen als een deel der bevolking
door andere inlichtingen tot zuiverder denkbaren zou
gehooren zijn, dat deel, onbekend met Mohammedaan-
sch fanatisme, zou zich niet laten bejagen.

Had dit fanatisme zich niet reeds zoo zeer uitgebreid

dan zouden wij ons nog niet scharen onder de voor-
standers van sneller verbreiding van het christendom,
nu vinden we 't noodzakelijk, ook om ambten en waar-
digheden in handen van christeninnelers te zien, zeker
trouwer dienaars dan de mohammedanen die den kafir
nabachten, ook al staat deze boven hen.

Onder die omstandigheden zou het aantal christen-
javanen op een vrij hoog cijfer gesteld mogen wor-
den na verloop van eenigen tijd. Zij hebben de zucht
om den European na te doen in alles wat onder hun
bereik ligt en op den leper beschouwt leggen de voor-
schriften van den koran verplichtingen op die de cen-
vorige desman zelden of nooit aan nakomen en
dese wil zeker gaarne verlos zijn van de uitzuigelingen
en afspiegelingen van zijn mohammedaanische priester-
en.

We zijn aan het einde onzer beschouwingen en
hopen er mee bij te dragen om aan de ten achter-
stelling der inlandse christenen evenals aan de onge-
motiveerde bevoorrechtiging der volgelingen van Moham-
med een einde te maken.

De Regering denke aan het paard van Troye.

Zoo ziet men, hoe al meer van alle zijden
het stelsel der Liberalisten en Conservatieven
geoordeeld wordt.

Meisterdaad hebben alleen de Antirevolution-
nairten ten deze van meet af zuiwere lijnen
getrokken.

KUYPER.

Officieele berichten uit de Ned. Geref. kerken.

BAARN, 4 Febr. '91. »De Heere heeft groote
dingen aan ons gedaan, dies zijn wij verblijd.«
Dit Schriftwoord vervulde ons hart, toen de
Koning der kerk op Zondag 3 Febr. jl. toonde
de Getrouwe en Onveranderlijke te zijn, door
ook aan ons de belofte te vervullen: »Uwe
oogen zullen uwe leeraars zien.« De zoo lang
verbeide en gewenschte dag was aangebroken.

Reeds vroeg was ons kerkgebouw gevuld, en
toen Prof. Dr. A. Kuyper te 10 uur optrad om
onzen Herder en Leeraar tot zijn dienstwerk
in te leiden, was met ieder plekje gewoekerd en
kon de kerk de schare niet bevatten. Z. Hoogge-
bepaalde de gemeente naar aanleiding van
Phil. 2:5 bij den levensregel voor de kerk van
Christus en wees ons den Dinaar des Woords
op den Koning der kerk en van zich zelve af.

Hierna had de bevestiging en handopleg-
ging plaats. Aan de laatste plechtigheid, die
zeker op velen een blijvend indruk zal achter-
laten, namen behalve de bevestigter deel:
Prof. Dr. Rutgers, Prof. Dr. Geesink, Ds. Gangel
van Aalten, Ds. Allaart van Deventer en Ds.
Bakker van Apeldoorn.

Des avonds te 6 uur verbond de Dinaar
des Woords zich aan zijn eerste gemeente en
sprak voor een niet minder groote schare
naar aanleiding van Matth. 13:1-9. De Heere
verhoore genadiglijk de bede bij het einde der
godsdiensstofening den leeraar door de ge-
meente toegezongen. Hij verbindt leeraar en
gemeente steeds nauwer aan elkander.

Hij sterke hem naar lichaam en ziel tot zijn
moelijk, maar toch ook zoo heerlijk werk.
Gods Geest zij in ruime mate op hem, opdat
de jeugdige Dinaar tot een rijken zegen zij
voor velen, tot groei en bloei der kerk aan
deze plaats en tot glorie van Gods groeten
Naam.

Aan de zusterkerken wordt bericht, dat het
adres van den kerkeraad voortaan is — zij
het lange — aan den voorzitter des kerkera-
da Dr. H. H. Kuyper.

Namens den kerkeraad,
L. ONVLEET, Scriba.

De Kerkeraad der Ned. Geref. kerk te Oost-
kapelle bericht door dezen dat het adres voor
deze kerk is A. Maljaars Sr. en dus niet P.
Maljaars.

De Raad der Ned. Geref. kerk van Buksloot
maakt bekend, dat voortaan zijn adres is bij
den scriba: C. F. Capelle te Buksloot.

Gecombineerde classis van Zeland.

Verlag der classische samenkomst op Woens-
dag 1 Januari 11. te Middelburg.

De vergadering wordt door Ds. Wolf van
Serooskerke geopend met het laten zingen van
Ps. 118:2, het voorlezen van Jesaja 42 en
gebed.

Aanwezig zijn 12 kerken, uitbrengende 22
keurstemmen. Nog wordt deze vergadering bij-
gewoond door 4 broeders zonder keurstemmen.

Ds. Klaarhamer is naar toebereid voorzitter.
Door de vergadering wordt Ds. Wolf van Se-
rooskerke tot scriba en de onderlingen A.
Dingemans en K. Melis tot assessoren aange-
wezen.

De vragen naar art. 41 D. K. worden ge-
daan. Op te merken valt, dat de belangstelling
voor de Christelijke school wint. In Vlissingen
zal welhaast een school geopend worden.

Serooskerke en Grijskerke deden de eerste
schreden op dien weg.

Gewezen wordt op de roeping der kerken,
om ook de ongehoorzame leden trouw te be-
arbeiden.

Ds. Klaarhamer wordt ontlasten van het
houden der korte predikatie. Zoo de Heere
wil, zal hij haar op de volgende vergadering
houden.

Nu worden de ingekomen stukken voorge-
lezen. Aan Ds. Klaarhamer wordt op zijn ver-
zoek ontslag verleend. De volgende vergadering
zal hem van dit ontslag eene verleen.

Ook de andere stukken worden besproken
en dienaangaande besluiten genomen. Aan het
verzoek van den broeder oefenaar te D. zal de
classis voldoen, zoodra zij uit de classis, waar
hij nu woont, de vereischte attestatie zal heb-
ben ontvangen.

Aan de orde komt het rapport der kerkvisi-
tatie over 1890. Daar de broeders rapporteurs
niet aanwezig zijn, leest de voorzitter het rap-
port voor. Het houdt redenen in tot dank, be-
schaming en diepe verontmoediging.

Aan de zwakke kerk van St. Maartensdijk
zal voortaan uit het fonds voor noodlijdende
kerken dezer classis jaarlijks f 100 worden
toegestaan en voorts nog f 100 in 4 jaarlijks-
che termijnen elk van f 25, om die te resti-
tueeren aan broeders, welke gereed zijn om
aan de kerk van St. Maartensdijk f 100 te
leenen in haren nood.

Aan de kerk van Arnhemuiden wordt op haar
verzoek jaarlijks f 50 uit datzelfde fonds toe-
geestaan.

Dringend worden de kerken vermaand om
toch de vastgestelde collecten voor genoemd
fonds geregeld te houden. In dit jaar toch
moeten verschillende kerken met een f 400
uit dit fonds geholpen worden.

Nadat het rapport in de zaak van Tholen
is uitgebracht, besluit de classis zich om den
vrede in de kerk van Tholen, neder te leggen
bij de benoeming tot oefenaar van den heer
Haverkate aldaar; onder beding echter, dat
de kerk onverwijld de beroeping van eenen
Bedienaar des Woords zal ter hand nemen.

Aan de kerk van Vlissingen wordt door de
classis advies gegeven, in zake het uitleiden
van de kerk van O. en W. Souburg uit het
zondige verband van 1816.

Op voorstel van een der kerken wordt be-
sloten, telkens een kort verslag onzer classicale
vergadering in de *Heraut* te doen opnemen.

Eene vraag van Vlissingen of het niet wen-
schelijk is, dat attestaties uit vacante kerken
ook door de consulenten onderteekend worden,
wordt door de classis ontkennend beantwoord.

Een voorstel van diezelfde kerk om het
fonds voor noodlijdende kerken in de classis
en het fonds voor noodlijdende kerken buiten
de classis te vereenigen, wordt door de classis
verworpen als tegen het belang van elk der
beide fondsen.

Door de commissie, belast met het beheer
der gelden voor de noodlijdende kerken buiten
de classis, wordt medegedeeld, dat tot nu toe
door haar ontvangen werd tot een bedrag van
f 81.65 1/2. De classis draagt de broeders op
aan de synodale deputaten voor dezelfde zaak
te vragen, welke kerken buiten deze classis,
zich tot hen om hulp gewend hebben, ten einde
dan met deze gelden aan die kerken hulp te
bewijzen.

Voorgelezen en goedgekeurd wordt nu nog
een antwoord aan de »Gereformeerde Ge-
meente« te Terneuzen, in antwoord op een
schrijven harerzijds ontvangen op 10 Novem-
ber 1890.

Voor de volgende classicale vergadering zal
Serooskerke de oproepende kerk zijn.

Na de gebruikelijke censura en omvraag
wordt de vergadering met dankzegging door
den voorzitter gesloten.

Namens de vergadering,
J. H. M. G. WOLF, Scriba.

1. Vergadering van de Gecombineerde Classis
Utrecht — Wijk, op 29 Januari 1891.

2. Voorzitter Ds. Ringnalda, van Utrecht;
loco Ds. E. J. de Groot, die tengevolge van
krankheid afwezig was en scriba: Ds. G. J.
Barger, van Driebergen.

3. De voorzitter laat zingen Ps. 118: 6, 7,
12, Gaat voor in 't gebed, leest Jes. 40 en
knoopt daaraan een kort openingswoord vast.

4. Verteenwoordigd 17 kerken door 26 af-
gevaardigden.

5. Examen van den heer J. Kraak, als oef-
enaar. Voorwaardelijk toegelaten, mits door
hem over drie maanden blijk worde gegeven,
voldoende kennis in het kerkrecht en op het
stuk der hedendaagsche ketterijen te hebben
verkegen. Ook verlangt de classis te weten
of hij in staat is tot zuchtig der kerken te
kunnen oefenen. Daarom wordt hem opge-
dragen op de e. v. classicale vergadering
daarvan een proef te leveren.

6. De morgenvergadering wordt door Ds.
Barger met dankzegging gesloten. Na de pauze
heropend met gebed, door Ds. Westerbeek van
Eerten.

7. Door den voorzitter worden naar aanlei-
ding van art. 41 Dordtsche Kerkenordening,
de vereischte vragen aan de vergadering ge-
daan en alles in behoorlijke orde gevonden.

8. Praeparatuur examen aangevraagd door
den heer Ringnalda van Utrecht, candidaat in
de godgeleerdheid aan de Vrije Universiteit te
Amsterdam, waartoe de classis zich bereid
verklaart.

9. Classicale rekening door den quaestor
uitgebracht. Het tekort, groot f 40.80, zal
door de onderscheidene kerken, die jaarlijks
nog geen f 5 bijdroegen, in de classicale kosten
worden gedekt.

10. De heer A. v. d. Berg, godsdiensstofen-
wijzer te Elst, ontvangt het recht om in de
kerken der classis te mogen oefenen, naar aan-
leiding van het verslag, door classicale depu-
taten aangaande een bij hem ingesteld onder-
zoek naar zijn belijden en kennis, uitgebracht.

11. Consulentenschappen en vacatuurbereuten
worden geregeld en blijven op denzelfden voet.

12. Aan de kerk van IJsselstein wordt gead-
viseerd een harer leden, die voor alle verma-
ning en tuchtloofening onvatbaar bleek van de
kerkelijke gemeenschap af te snijden, indien
ook te laatste poging, door den kerkeraad nog
aan te wenden om hem tot inkeer te brengen,
zonder gevolg zal zijn.

13. Rapport over Uithoorn wordt uitge-
bracht door Ds. Westerbeek v. Eerten en met
een enkel woord besproken.

14. De classis verklaart zich niet onbereid
de kerk van Vinkeveen naar haar vermogen
financieel te steunen, in zake het beroepings-
werk en wijst de kerk van Mijdsrecht aan om
met die van Vinkeveen te beraadslagen over
de middelen, die daartoe zouden moeten
worden aangewend.

15. Naar aanleiding van het bezwaar van
de kerk van Mijdsrecht, rakende een ouderling,
oordeelt de classis, dat deze moet beschouwd
worden als een ambtsdrager die zijn ambt
verliest en alzo dient te worden ontlasten.

16. De kerken worden aangemaand vooral
het werk der zending niet te verwaarlozen.

17. Aan de kerk van Breukelen wordt ge-
antwoord, dat het voorlezen van een predi-
catie bij de godsdiensstofening niet behoort
tot het ambt van een ouderling.

18. De vraag van de kerk van Driebergen
vervalt. Toch wordt uitgesproken, dat iemand
die instemming betuigt met de leerstellingen
van het Heilige, ernstig dient vermaand.

19. Voor de approbatie van het beroep van
Ds. Klaarhamer naar Utrecht worden Ds. Wes-
terbeek v. Eerten en Barger aangewezen.

20. De kerk van Lopik moet de volgende
maal de classis samenroepen. Alsdan zullen D.
V. Ds. Hoekstra als voorzitter en Ds. de
Groot als scriba fungeren.

De vergadering wordt gesloten met het zin-
gen van Ps. 68: 17, terwijl daarna Ds. Hoek-
stra in dankgebed voorgaat.

G. J. BARGER,
scriba.

Driebergen, 2 Febr. '91.

Engeland. Dr. Gore en de inspiratie der Heilige Schrift.

In het boek door eenige hoogkerkelijke pre-
dikanten in het licht gezonden, getiteld: *Lux
mundi*, dat wij in ons blad reeds ter sprake
brachten, komt ook een artikel voor van Charles
Gore, over de Heilige Schrift en de inspiratie.

Dit opstel heeft vooral in Engeland groote
ontroering teweeggebracht, want daarin breekt
de schrijver onomwonden met het stuk der
Heilige Schrift, gelijk dit in de Westminsterse
confessie beleiden wordt. Met vliegende vaan-
dels gaat hij tot het leger van de moderne
critici over, al kon men ook niet zeggen dat
hij alle resultaten van de studien van Baur,
Kurtene en Wellhausen voor zijn rekening neemt.

Geen wonder dat zoowel mannen uit de Angli-
caanse Episcopale kerk, als behoorende tot de
dissidenten, den heer Gore den oorlog hebben
verklaard. Wat de vader van het Ritualisme, Dr.
Pusey, schreef in zijn voorrede voor zijn uit-
legging van het boek van Daniel: »Dat er
mannen zijn, die het geloof der menschen

vreemde talen hebben geleerd, opdat zij later
beter konden meehelpen tot de evangelisatie
hunner landgenooten. Doch eenige hunner, af-
vallig geworden, hebben uit werken van onge-
loovigen, Franschen, Engelschen en Duitschers,
't een en ander gehaald om zoo allerlei tegen-
werpen te vinden tegen het Christendom.

Hoe ongerijmd, hoe vaak weerlegd de beweren
ook zijn, dat deed er niet toe. Al wat
zoo tegen het Christendom werd aangevoerd,
zetten zij over in talen van het Oosten en
gaven dat in 't licht, als onweerlegde en onge-
zochte bewijzen, dat de schriften der Christenen
op elke bladzijde zijn bedorven en het Christen-
dom zelf bedriegert is.

Ten bewijze voor wat hij schrijft, wijst de
schrijver op het boek Izhar-il-Hok. Dit boek
is geschreven door zekeren Fares Shidiak. Deze
man was indertijd verbonden aan het Britsch
en Buitendisch Bijbelgenootschap. Hij ver-
taalde ook onder toezicht van het Genootschap
het N. Testament in het Arabisch. Thans is
hij een ijverig aanhanger en krachtig bondge-
noot van het Mahomedanisme, en een bitter
vijand van het Christendom, binnen welks kring-
gen hij geboren is.

Wat echter mede het Christendom zeer in
den weg staat is, dat men in West-Azië even-
min vrijheid van drukpers als van openbare
bespreking kent. Ware dat anders, de gebre-
ken van den Islam konden openlijk aangetoond,
de lasteringen tegen het Christendom weer-
legd worden.

Zoals het nu is, treedt de Islam vrij en
onbelemmerd in het strijdperk. Hij kan zulke
forsche en onmiddellijke slagen uitdeelen als
hij wil. Het Christendom staat als gebonden;
het kan geen vinger opheffen, geen slag af-
werpen. Tolbeambten en openbare censoren
letten er met argus-oogen op, dat geen vreemde
boeken ingevoerd worden, die de dwalingen
van den Islam aantoonen. Een drukpers, die
een woord drukte tegen Mahomed en zijn gods-
dienst, zou onmiddellijk moeten ophouden te
werken. Gesteld al dat de zendingen alle
persoonlijk gevaar voorbij zagen en tegen den
profeet van Mekka openlijk van den kansel
optraden, zij zouden toch niet alleen de Mahome-
danen met hun woord niet bereiken, maar weldra
zouden hun kerken gesloten worden en aan
hun arbeid een eind gemaakt.

Bij al het genoemde nu dient nog gewezen
op de onverschilligheid van vele Protestantische
Christenen in het Oosten, hun gebrek aan
geloof en ijver en gebod voor de zending en
dit, terwijl zij zoo ontzaglijk veel op de vreem-
delingen voortuit hebben, als het geldt de harten
hunner landgenooten te bereiken die van een
ander geloof zijn. Verderom is het een groote
hinderpaal dat zooveel Protestantische ambte-
naren, die Christelijke volken vertegenwoordigen,
mannen in de hoogsten rang in het burgerlijk
leven of in 't leger, toch hun geloof als
vergeten, evenals hun overtuiging en hun
zedes wanneer zij onder de Moslemmen zijn, en
uit staatkundige redenen den diepsten eerbied
bewijzen aan het bijgeloof en den ijdel dien-
st der Mahomedanen.

Heeft het Christendom bondgenooten? Is
nu de vraag, bondgenooten waarop het in dezen
strijd kan rekenen? Het antwoord luidt be-
vestigend.

De eerste bondgenoot is wel de vooruitgang,
de ontwikkeling der gedachte van het mensche-
dom. Even zeker als de warme zon en de
laauwe stroomen van de gematigde luchtstreek
de ijsbergen smelten, die uit het bevroren noor-
den komen en afdrijven, even zeker zal het